

GAZETA LWOWSKA

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:
LWÓW, UL. SŁOWACKIEGO 6. I-sze p.
Listy należy frankować. — Reklamacje
otwarte wolne od opłaty.
Rękopisów nadesłanych nie zwraca się.

Telefony:
REDAKCJI
21—18
ADMINISTRACJI
21—17

WYCHODZI CODZIENNIE PRÓCZ DNI POŚWIĄ-
TECZNYCH O GODZINIE 3-ciej POPOŁUDNIU

REDAKTOROWIE NACZELNI:
WOJCIECH BARANOWSKI
i Dr. MARCELI SZAROTA

CENA
NUMERU

15 gr.

PRENUMERATA:

Miejscowa miesięcznie: bez dostawy do dc-
mu 2'80 — z dostawą 3'30. — Zamiejscowa
miesięcznie z przesyłką pocztową 3'30. —
Zagranicą 7'— P. K. O. Nr. 141.690.

Zrastanie się Polski.

Można mówić o zrastaniu się Polski — dwojakiem. Jedno, wielkie zrastanie się historyczne, dokonało się w latach 1918—1919: orężem i krwią żołnierzy Piłsudskiego wybojowana została wolność polska, a rozdzielone przed półtora wiekiem ziemie Polski przypadły ku sobie, zjednoczyły się i zwały w jeden organizm Państwa Polskiego. Była to chwila przepiękna, niezapomniana, jedna z tych, jakie w dziejach narodów zdarzają się tylko wyjątkowo.

Ale można mówić i trzeba często myśleć także o zrastaniu się innym.

Pamiętamy wszyscy doskonale pierwszy, wieloletni okres po powstaniu Państwa Polskiego, gdy tamto, wielkie zewnętrzne zwanie się różnych ziem Polski i jej mieszkańców dawało rezultaty bardzo przykre, zgrzytliwe i pełne rozdzwiku; grały przemożnie dawne partykularyzmy, wytworzone zaborami i wiekowym rozdziałem, odzywały się długo boleściwie niechęci i animozje dzielnicowe, będące potężnym produktem kordonów i granic i tej podstępnej polityki zaborców, która rozbiła wszelkimi sposobami naszą jedność psychiczną, kulturalną, obyczajową.

Życie, samo życie nowego Państwa, przyniosło wtedy ze sobą nieodzowną potrzebę wymiany ludzi, a oto równocześnie z tą wymianą, z napływem ludzi z jednych dzielnic do drugich, wypełzły na powierzchnię naszego życia pospolite narzekania: w byłym Królestwie desperowano i oburzano się na zalew „Galicjaków“ i Kresowiaków, w Małopolsce patrzano z niechętną złośliwością na przybyszów z Królestwa, gdy znowu Poznańskie lub Śląsk ani rusz nie mogły pogodzić się z typem „naslanego“ „Galicjaka z Kongresowy“. Cały ten ferment, przypominający żywo jakieś staropolskie animozje dzielnicowe lub — co gorsza — naszą własną opozycję przeciwko najzadowolniejszym po rozbiorach, miał posmak czegoś szczególnie gorzkiego i dojmującego bolesnego. Na tysiączne drogi i ścieżki życia polskiego, w tysiączne zakamarki nowego polskiego bytowania i rozwoju, wcisnęły się miazmaty jakichś anachronistycznych, iście sarmackich nawyków, uciążliwych, pretensyj, stwarzających niekiedy pozór, jakobyśmy byli tylko scementowani sztucznie, przymusowo bez organicznego scalenia się w jedną, z przyrodzenia nierozzerwalną spójnię.

Trwało to długo, miało to swoje błędniki i manowce, ba nawet swoją... publicystykę i literaturę.

Konferencja w sprawie długów.

Londyn. (PAT.) Z Waszyngtonu donoszą, że w departamencie stanu spodziewają się zwołania na początek roku 1933 prawdopodobnie do Londynu konferencji w sprawie długów wojennych, zaciągniętych w Stanach Zjednoczonych.

„Gutta cavat lapidem“ — więc i tutaj czas, rok niemal każdy, narastający na wspólną polską dziedzinę, robił swoje. Z różnych stron starano się przeciwdziałać niemiłej i wręcz szkodliwej dla Państwa podejrzliwości partykularystycznej, wrosłej nieraz w same korzenie i fundamenty codziennego życia.

Poczucie prostej, prawdy każe dzisiaj zarejestrować w historii, że od maja 1926 r. zaczęła się pod tym względem bezwzględna i szybka zmiana na lepsze. Rządy polskie — jeden gabinet po drugim — stojące na gruncie ideologii Marszałka Piłsudskiego, z przewidującą roztropnością chwyciły się wszelkich środków po temu, aby stary, niedobry partykularyzm został ostatecznie przewyższony, aby w duszach złączonych w jedno Państwo obywateli dokonał się

stop rzetelny i mocny.

Wymiana ludzi pomiędzy poszczególnymi ziemiami Polski nie tylko nie została wstrzymana, ale rozszerzona i rozbudowana, a przytem sprawiedliwie wyrównana i zrównoważona; w umysły i serca obywateli Polski różnych dzielnic zaczęło się wreszcie przesączać roztropne, na dowodach z samego życia, z samej rzeczywistości, oparte przekonanie, że taka wymiana jest przecież czemś prostym i koniecznym, jak prostym jest samo nasze zjednoczenie i zcalenie się po stuleciu sztucznej rozterki. Wszakże wszystkie nasze dziedziny — to jedna ogromna pospólna dziedzina polska, na której nie może już być żadnych granic i miedz odstrasających, żadnych paszportów i żadnych drzwi zamkniętych na klucze, jak nie może ich być w wspólnym mieszka-

niu Państwa Polskiego, gdy tamto, konaliśmy się wszyscy, a przekonanie to rośnie w nas dzisiaj z dniem każdym, że żyjąc z sobą w braterskim „zmieszaniu się“ na wszystkich ziemiach polskich, — poznajemy się lepiej, rozumiemy, zwieramy się silniej i kochamy właśnie przez to poznanie i zrozumienie.

Ale nie tylko ten pierwiastek idealny, afektyczny odgrywa tu rolę! Tak zwani ludzie „z innych dzielnic“ przynoszą bardzo często na dany teren nowe myśli i idee, nową inicjatywę i ruchliwość, nowe punkty patrzenia i metody poczynania, może odmiennie od naszych, dotychczasowych, „dzielnicowych“, ale niemniej godne uwagi i poznania. Nie strasz się już dzisiaj dawny „Galileusz“ dawnym „Królewakiem“ i naodwrot, nie patrzy z podębła Wielkopolanina na „Galicjaka“ i „Kongresowiaka“, nie „pieronuje“ „Ślązak“ na „Polaka“, nie wzdryga się kresowiak z Wilna czy Wołynia przed otwarciem braterskiego zaufania względem rodaka z zachodu czy południa Polski.

Im silniejsze kręgi zatacza idea regionalistyczna, tj. rozumienie i urochanianie naszych właściwości, odrębności i obyczajów regionalnych, tem silniej właśnie cenimy sobie nawzajem ten przyływ i to przenikanie nowych elementów psychicznych i kulturalnych, nowych pierwiastków tej samej, jedynej natury i duchowości polskiej, jaka przychodzi tu i tam z tzw. „nowymi ludźmi“. Nikt już nie czuje się obcym lub intruzem na „nowym terenie“; niema już prawie mowy o jakichś niechęciach i biernych opozycjach, nie słyszy się dowcipkowani i złośliwości, nie razi nikogo jakaś odmiennosc wyrażania się, zwyczajów czy drobiazgowych życiowych. Nie pyta nikt: „Coś Waś zacz? Mazur, Wielki Polak czy z Małopolski? Ode Wilna, ode Lwowa, czy stamtąd, gdzie Wisła płynie cudowną szeroką strugą?“

Zrazu pod silną wolą sterników naszej nawy państwowej, a dzisiaj już z potrzeby serc naszych własnych dokonywa się — poprzez ostateczny zanik starych partykularyzmów i prowincjonalizmów, przy ogólnym szacunku dla naszych regionalnych, przebogatej właściwości — przedziwny proces alchemii polskiej: Urasta, ustala się i w dzielnej krzepocie tężeje nowy typ obywatela Państwa Polskiego, który wszędzie czuje się u siebie, władny i pewny, tubylec, brat i domownik najszczerszy.

Z ostatniej chwili.

Nowe groźby Hitlera pod adresem rządu Rzeszy.

Berlin. (PAT.) Hitler na zebraniu przedwyborczym w Monachium oświadczył w swym przemówieniu, że przed partją narodowo-socjalistyczną stoją dwie ewentualności. Albo otrzymają oni władzę, albo nie otrzymają, wówczas rząd będzie pokonany przez ruch narodowo-socjalistyczny.

Berlin. (PAT.) W czasie urzędowego wczoraj przez niemiecko-narodowych wielkiego zgromadzenia przedwyborczego, doszło kilkakrotnie do ostrych bójek z obecnymi na sali hitlerowcami. Trzy osoby odniosły przytem ciężkie, a kilka lżejsze rany. Policja przy użyciu pałek gumowych rozbroiła walczących. Podobne bóiki

miały miejsce i na ulicach. W kołach politycznych przypisują powtarzające się próby rozbijania zgromadzeń przedwyborczych tajnym narodowo-socjalistycznym grupom. Grupy te zorganizowane zostały przez Goebbelsa z pośród radykalnych elementów hitlerowskich. Zadaniem ich ma być nietylko rozbijanie zebrań zwłaszcza stronnictw prawicowych, ale również i napady na poszczególne osoby. Z miarodajnych kół zaznaczają, że rząd Rzeszy nie ugnie się przed terrorem poszczególnych partji. Stosować on będzie ważny nadal dekret, przewidujący nawet karę śmierci za terror polityczny.

Sytuacja w gazowni warszawskiej.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa. (Sch.) Drugi dzień strajku gazowni warszawskiej minął bez zmiany. Ludność nie odczuła zupełnie braków w dopływie gazu. Wojsko obsługuje gazownię sprawnie, utrzymując w zbiornikach ciśnienie nie różniące się od ciśnienia z przed strajku. Kierujący strajkiem Blok Związku robotników miejskich zabiega o poparcie strajku przez inne przedsiębiorstwa użyteczności publicznej w szczególności przez tramwaje i rzeźnię, agitacja ta jednak nie odnosi skutku. Dyrekcja Gazowni rozpoczęła przyjmowanie podań i zgłoszeń o pracę, nikogo jednak jeszcze nie angażowano w oczekiwaniu, iż w dniu dzisiejszym dawni pracownicy gazowni zaczną się sami zgłaszać do pracy lub też Związek dojdzie do przekonania, że dalszy opór jest bezcelowy i odwoła strajk.

Tajemniczy wyjazd Litwinowa z Genewy.

Berlin. (PAT.) W związku z tajemniczym wyjazdem Litwinowa z Genewy prasa niemiecka donosi, że sowiecki komisarz dla spraw zagranicznych przybył incognito do Berlina, skąd uda się podobno na kilka dni do Moskwy. Litwinow powróci następnie znowu do Genewy, aby wziąć udział w posiedzeniu prezydium konferencji rozbrojeniowej.

„Deutsche Allg. Ztg.“ pisze przytem, jakoby delegacja sowiecka zapatrywała się bardzo pesymistycznie na obecny stan rokowań z Rumunją. Ostatnie spotkanie miało nie dać żadnych wyników, Litwinow miał jeszcze przed wyjazdem z Berlina skomunikować się osobiście przez telefon z miarodajnymi czynnikami w Moskwie.

Braki w armji sowieckiej.

Moskwa. (PAT.) Gazeta „Krasnyj Woin“ donosi o coraz częstszych ostatnio listach żołnierzy Czerwonej armji, uskarżających się na braki w umundurowaniu. W jednym z oddziałów tak zwanej ochrony wewnętrznej żołnierze są bez butów i wielu nie może wskutek tego pełnić służby wartowniczej. Analogiczne listy nadchodzą z wielu innych oddziałów.

Planowana konferencja mocarstw w Londynie została chwilowo odroczone.

Berlin. (PAT). Biuro Conti donosi, że wczoraj wieczorem chargé d'affaires angielski złożył wizytę w Urzędzie Spraw Zagranicznych. Tematem rozmowy była sprawa konferencji londyńskiej, o której prasa ogłosiła najsprzecznijšie wiadomości. Ze strony poinformowanej stwierdza się, że wizyta angielskiego chargé d'affaires nie spowodowała zmiany sytuacji. Koła polityczne odnoszą jednak wrażenie, że rząd angielski zgola nie zamierzał planu zwolnienia konferencji londyńskiej w ciasnych ramach, wręcz przeciwnie, ze strony Anglii podejmowane są starania doprowadzenia konferencji do skutku. Ze stanowiska Niemiec, podkreśla biuro Conti, stwierdzić należy, że Niemcy nadal czekać muszą na wyniki starań angielskich. Odnosi się to przede wszystkim do wyniku rozmów między Anglią i Francją.

Paryż. (PAT). Ambasador Wielkiej

Brytanji zawiadomil wczoraj wieczorem premiera Herriota, że rząd brytyjski postanowił odroczyć termin

projektowanej konferencji 5 mocarstw.

Polska winna być zaproszona do wzięcia udziału w obradach. Głosy prasy angielskiej i francuskiej.

Londyn. (PAT). „Manchester Guardian“ w artykule wstępnym występuje wczoraj przeciwko proponowanej przez Mac Donalda konferencji i oświadcza m. in.: Jakaż może być konferencja w sprawie niemieckich zbrojeń, jeśli Polska nie bierze w niej udziału. Bardziej chodzi o Polskę, podkreśla dziennik, i o skutki zbrojeń niemieckich w stosunku do Polski, aniżeli o stosunki między Francją i Niemcami. Polska ma o wiele więcej powodów obawiania się zbrojeń niemieckich, aniżeli Francja, i jest co najmniej w tym samym stopniu zainteresowana odpowiedzią, jaka zostanie Niemcom udzielona. Jest przeto zupełnie zrozumiałe, że Polska występuje przeciwko tej konferencji i żąda, aby decyzję powzięły w Genewie wszystkie zainteresowane państwa łącznie. Dziennik wskazuje, że metoda takich konferencji między tylko 4-ma mocarstwami, tak, jakby wyłącznie o te mocarstwa chodziło, jest niebezpieczna.

W korespondencji z Berlina, dziennik uzupełnia swe stanowisko oświadczeniem, że obecny rząd niemiecki dąży do zbrojeń i dlatego odrzuca udział w konferencji londyńskiej, o ile konferencja taka nie ma zapewnić realizacji zbrojeń, do których dąży rząd Papena i Schleichera. Korespondent zarzuca także Niemcom, że od czasu śmierci Stresemanna, nie wykażały się żadną polityką w duchu Ligi

Narodów, do której należą. Gdyby Niemcy prowadziły politykę ligową, nie byłyby dziś w świecie tak izolowane, jak są obecnie.

Paryż. (PAT). Propozycja Mac Donalda w sprawie zwolnienia do Londynu konferencji 4-ch lub pięciu mocarstw, jest głównym tematem rozważań dzisiejszej prasy francuskiej. „L'Intransigeant“ uważa, jeśli 5 mocarstw zwanych wielkimi, jest interesowanych w regulowaniu kwestji zbrojeń, to istnieją również inne państwa, zwane małymi, które w rzeczywistości są zainteresowane tem niemniej, aniżeli się ogólnie sądzi i które posiadają niemniej prawo do wzięcia udziału w dyskusji. Polska pod pretekstem, że dopiero niedawno wyszła z okresu długiej niewoli, nazywana jest państwem małym. Od 14 lat daje ona dowody wspaniałego rozwoju, organizuje swą administrację i finansę, posiada armję, której wyszkolenie, według oświadczeń fachowców, jest bardzo daleko posunięte. Nie brakuje jej więc niczego, aby stać się wielkim państwem, którego głos zaważy poważnie na szali pokoju. Gdy się doda, że Polska graniczy z Niemcami, oraz że jest terenem najbardziej narażonym bezpośrednio na niebezpieczeństwo ze strony Rzeszy, to niezaprośzenie Polski na konferencję nazywa dziennik skandaliczną niesprawiedliwością.

Wybór przewodniczącego komitetu finansowego Ligi Narodów.

Genewa. (PAT). Komitet finansowy Ligi Narodów dokonał wyboru swego przewodniczącego na rok bieżący. Stanowisko to zaofiarowano prof. Młynarskiemu, który jednak godności tej nie przyjął, lecz zarezerwował sobie prawo do tego stanowiska na rok przyszły. Motywem odmowy prof. Młynarskiego, jak się dowiadu-

jemy, była chęć posiadania wolnej ręki w okresie konferencji międzynarodowej w Londynie, jak również zapoczątkowanie dalszych prac nad wprowadzeniem w życie uchwał, powziętych w Stresie. Wybór prof. Młynarskiego w roku przyszłym nie ulega wątpliwości.

Hugenburg przeciw Hitlerowi.

Berlin. (PAT). Na kongresie delegatów partji niemiecko - narodowej w Berlinie Hugenburg wygłosił mowę polityczną, w której między innymi ostro zaatakował Hitlera, nazywając narodowy socjalizm tumanieniem na-

rodu niemieckiego. Następnie tajny radca Quatz oświadczył, że ostatecznym celem pracy nad odbudową Niemiec musi być przywrócenie cesarstwa pod panowaniem Hohenzollernów.

Partyzanci chińscy opanowali linję kolejową między Charbinem a Cicikarem.

Moskwa. (PAT). Donoszą z Charbina, że partyzanci chińscy przerwali połączenie kolejowe między Charbinem a Cicikarem. Po uporczywej walce, partyzanci zdobyli miasto i stację Anda na półn.-zach. od Charbina, obsadzając je 10.000-nym oddziałem i wysyłając znaczne oddziały wzdłuż linji kolejowej wschodnio - chińskiej

w kierunku na Charbin i Cicikar. W zdobytych miejscowościach partyzanci proklamowali władzę republiki chińskiej. Ruch kolejowy na zachód od Charbina przerwano. W okolicach Anantsi trwa bitwa między powstańcami a oddziałami japońskimi. Japończycy wzmacniają fortyfikacje Cicikaru.

Hold niemieckiego lotnictwa na grobie ś. p. por. Żwirki i inż. Wigury.

Warszawa. (PAT). W dniu wczorajszym o godzinie 13-tej delegat Aeroklubu niemieckiego kpt. Reinhardt złożył wieniec na grobach ś. p. por.-pilota Żwirki i ś. p. inż. Wigury w obecności rodzin poległych lotnic-

ków oraz szefa departamentu lotnictwa wojskowego pułkownika Rayskiego, dyrektora departamentu lotnictwa cywilnego, pułkownika Filipowicza, dyrektora „Lotu“ Makowskiego, przedstawicieli Aeroklubu R.

P., L. O. P. P. i innych. Podczas uroczystości składania wienców, kpt. Reinhardt wygłosił następujące przemówienie:

„Aeroklub niemiecki powierzył mi jako jednemu z najstarszych swoich pilotów, zaszczytną misję złożenia wienca na miejscu wiecznego spoczynku zwycięzcy w locie europejskim 1932 roku.

Aeroklub niemiecki oddaje hold zmarlemu bohaterowi Żwirce, który życie swoje oddał, służąc ukochanemu lotnictwu. W głębokiej czci dla tego dzielnego człowieka składam ten wieniec. — Niemieccy lotnicy, którzy mieli okazję zmierzyć się z nim w rycerskiej walce, zachowają o nim pamięć i łączą się z panami w żałobie“.

„Aeroklub niemiecki, oddaje hold genialnemu konstruktorowi Wigurze, który jako wierny towarzysz, razem ze swoim pilotem zdobył palmę zwycięstwa. Los zrzucił, że zginął z nim razem. Tak ci dwaj mężowie, mogący służyć innym za wzór, są w śmierci złączeni.

Nazwiska Żwirki i Wigury, są po wsze czasy wypisane w historii lotnictwa.

My, lotnicy, Ciebie Wiguro, nie zapomnimy. W głębokiej czci składam ten wieniec“.

Rezolucje Partji Pracy.

Londyn. (PAT.) Konferencja Partji Pracy przyjęła jednomyślnie rezolucję, dotyczącą długów wojennych i odškodowań. Rezolucja głosi, że stosowane dotychczas w tej dziedzinie plany pociągnęły za sobą katastrofalne następstwa gospodarcze i domaga się niezwłocznego podjęcia rokowań o całkowite skreślenie długów wojennych i zaniechanie „rujnujących odškodowań, ściąganych z krajów zwyciężonych“.

Wybuch w fabryce.

Morawska Ostrawa. (PAT.) W fabryce papieru nastąpił katastrofalny wybuch kotła, skutkiem czego uległa zniszczeniu część fabryki. Dwóch robotników, zatrudnionych przy kotle poniosło śmierć na miejscu, zaś trzech robotników ciężko poranionych walczą ze śmiercią.

Skazanie fałszerzy monet.

Poznań. (PAT.) Wczoraj przed sądem okręgowym w Poznaniu toczyła się rozprawa przeciwko bandzie fałszerzy monet. Na ławie oskarżonych zasiadł Feliks Krzymka i jego żona Zofja, Augustyn Probst i jego żona Marja, oraz Józef Palacz. Sąd skazał Krzymkę i jego żonę na 5 lat więzienia. Probst i Palacza na 4 lata, a Marię Probst na 3 lata. Wszyscy oni skazani zostali nadto na pozbawienie praw obywatelskich na przeciąg lat 5-ciu.

Nurmi bierze 1000 marek niem. za każdy start.

Berlin. (PAT.) Wielki biegacz fiński, Nurmi, ma zamiar rozpocząć starty jako zawodowiec. Wkrótce startować ma Nurmi w zawodach w Niemczech, przytem za każdy start liczy sobie po 1000 marek niemieckich, niezależnie od pokrycia kosztów podróży i utrzymania.

Na tych warunkach Nurmi zaangażowany został do dwóch startów w Niemczech — w Hanowerze i Monachium.

Zmniejszenie się dochodów i wzrost deficytu Stanów Zjedn.

Według sprawozdania Departamentu Skarbu wpływy z podatku dochodowego w miesiącu wrześniu zmniejszyły się o 69 milionów dolarów. Deficyt Skarbu z dnia 16 września wynosił 427.960.000 dolarów, czyli o 36 milionów dolarów więcej, niż tego samego dnia roku zeszłego.

Kpt. Karpiński w Teheranie.

Teheran. (PAT.) Kpt. Karpiński przybył tu wczoraj o godz. 5-tej po pięciogodzinnym bardzo trudnym locie. Na lotnisku wojskowym witał kpt. Karpińskiego poseł Rzplitej Hempel, generalny inspektor lotnictwa perckiego i przedstawiciele kolonji polskiej. Odlot do Herat nastąpi 8 b. m. rano.

Ślub syna prezydenta Francji.

Rambouillet. (PAT.) Dziś rano odbył się tu ślub cywilny p. Jean Lebrun, syna prezydenta republiki. Ze strony pana młodego świadkiem był Herriot.

Szanse Hoovera słabną.

Londyn. (PAT.) „Financial Times“ donosi z Nowego Jorku, że przemówienie prezydenta Hoovera, jakoby w lutym b. r. Ameryka znajdowała się w przededniu zejścia z parytetu złota, wywołało na giełdzie silne wrażenie i spadek papierów od 5 do 9 proc. punktów. Również pszenica spadła o 2 i pół centa, bawelna zaś o 6 do 11 punktów. Mowa Hoovera oceniana jest raczej jako niezręczne otwarcie kampanji wyborczej i szanse Hoovera słabną. Zakłady na giełdzie są 7 do 5 na korzyść Roosevelta.

Zmiany na sowieckich placówkach dyplom.

Moskwa. (PAT.) Dzienniki ogłaszają zarządzenie o zwolnieniu Sokolnikowa ze stanowiska ambasadora oraz Z. S. S. R. w Anglii, oraz Kurskiego ze stanowiska ambasadora w Italji. Zwolnienie to nastąpiło na ich własne prośby. Poseł ZSSR w Finlandji Majskij zo stał zwolniony z tego stanowiska i zamianowany ambasadorem w Anglii, zaś Potiomkin po zwolnieniu ze stanowiska ministra pełnomocnego w Grecji mianowany został ambasadorem w Italji. Na stanowisko ministra pełnomocnego w Grecji mianowany został Dautian.

Rakieta stratosferyczna.

Berlin. (PAT.) Start z mierzei wiślańskiej rakiety pomysłu inż. Winklera mającej pobić rekord wysokości, nie powiódł się. Po wzniesieniu się rakiety na kilkanaście metrów ponad ziemią, wybuchła nagle kamera zapalowa, niszcząc doszczętnie całą raketę. Natychmiast przystąpiono do badania przyczyn katastrofy. Wynik dochodzeń dotychczas nie został opublikowany.

Prochy bohaterских obrońców Lwowa złożono w monumentalnych katakumbach.

W ostatnich kilku dniach złożono zwłoki 72 Bohaterów w katakumbach, wybudowanych staraniem Straży Mogił Polskich Bohaterów, na cmentarzu Obrońców Lwowa. Przepiękne i monumentalne te budowle, zaprojektowane zostały przez ś. p. m. Rudolfa Indrucha, jako konieczne podparcie spadzistego w tym miejscu terenu cmentarza. Wybudował je bezinteresownie p. Antoni Nestarowski, architekt a koszt materiału i robocizny pokryły datki patriotycznego Społeczeństwa Polskiego.

W katakumbach spoczęli Bohaterowie polegali lub zmarli z ran w latach 1918 — 1919. Są to przedstawiciele wszystkich wieków, stanów, rodzajów broni, odcinków Obrony Lwowa, odświeży i t. p. tak, że zwiedzający katakumby będą mieli przed oczami jakby skrót historii Obrony Lwowa. — Wybrani oni zostali przez specjalną Komisję, w skład której wchodził naczelny Komendant Obrony Lwowa w r. 1918 i Prezydium Związku Obrońców Lwowa z listopada 1918.

W niedzielę, dnia 9. b. m. o godzinie 11-tej przed południem odbędzie się na cmentarzu Obrońców Lwowa uroczystość poświęcenia katakumb, poczem nastąpi ich zamknięcie zatulami kamiennymi, na których wykute są nazwiska spoczywających w katakumbach Bohaterów.

Uroczystość rozpocznie Msza św. w kaplicy cmentarnej.

Towarzystwo „Straż Mogił Polskich Bohaterów“, którego staraniem przeprowadzono ekshumację zwłok bohaterских Obrońców Lwowa do katakumb, zaprasza do wzięcia udziału w powyższej uroczystości Władze cywilne, wojskowe i autonomiczne, Stowarzyszenia, Korporacje i Związki, Młodzież akademicką i szkół średnich lwowskich, rodziny Poległych, oraz patriotyczne Społeczeństwo Lwowa.

Towarzystwo „Straż Mogił Polskich Bohaterów“ podaje do wiadomości, iż na mocy zarządzenia Urzędu Wojewódzkiego Lwowskiego z dnia 19. września b. r. L.: BP. 67/82/32 w danego na zasadzie rozp. gubernialnego z 21. V. 1833 i rozp. P. Prezydenta Rzpl. P. z dnia 22. III. 1928 otrzymało **wyłączne prawo publicznego kwestowania** zapomocą sprzedaży świec, choągiewek, kwiatów i t. p. w Dnie Zaduszne b. r. na terenie cmentarza lwowskich i ulic z niemi sąsiadujących.

Zawiadamiając o tem patriotyczne Społeczeństwo, Straż Mogił Polskich Bohaterów uprasza o poparcie jej akcji, zmierzającej do utrwalenia pamięci bohaterских Obrońców Lwowa, którzy w Dnie Zaduszne 1918 r. rozpoczęli krwawe walki. Dnie Zaduszne zatem,

mające dla Lwowa specjalne znaczenie, jako rocznica rozpoczęcia bojów o jego przynależność do Odrodzonej Ojczyzny, winny przyspożyć fundusze na budowę cmentarza Obrońców Lwowa, który stał się osobiwością całej Polski.

Wręczenie P. Prezydentowi Rzeczypospolitej odznaki C. I. W. F.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął delegację Centralnego Instytutu Wychowania Publicznego, która wręczyła Mu honorową oficerską odznakę instruktorską C. I. W. F. Na ilustracji naszej stoją od lewej: kpt. Szurchiewicz, plk. dr. Gilewicz, dyrektor CIWF., kpt. Lubicz-Nycz — instruktor oraz pplk. dr. Krzyski i zastępca dyrektora P. U. W. F. i P. W.

W sprawie fabrykacji broni.

Genewa. (PAT). W Komitecie reglementacji handlu oraz fabrykacji broni i materiału wojennego, delegat francuski Jouhaux wypowiedział się za całkowitem zniesieniem prywatnej fabrykacji broni. W tym samym duchu wypowiedział się delegat Hiszpanji, domagając się kontroli handlu bronią, zapasów broni, oraz fabrykacji prywatnej i państwowej broni. Delegat polski radca Komarnicki przypominał istnienie konwencji z roku 1905 w sprawie kontroli handlu bronią, która ta konwencja powinna zostać nie naruszona. Obecnie konieczne jest opracowanie definitywnego projektu konwencji o fabrykacji broni, bez czego konwencja o ograniczeniu

zbrojeń byłaby niekompletna. Specjalnie ścisła kontrola winna być zastosowana do prywatnej fabrykacji broni. Nawet najbardziej radykalne propozycje, zmierzające do zniesienia prywatnej fabrykacji broni, zostaną przez delegację polską przyjęte. W konkluzji radca Komarnicki wyraził żywe ubolewanie z powodu nieobecności delegacji sowieckiej. Zarówno znaczna produkcja ZSSR., jak i propozycja delegacji sowieckiej w sprawie kontroli, czyniły współpracę tej delegacji specjalnie doniosłą, a udział ZSSR. w przyszłej konwencji jest nieodzowny.

Niewykonanie planu dostaw zbożowych i siewu jesiennego w Sowietach.

Miesięczny plan państwowych dostaw zbożowych („chlebozagotowki“) został na dzień 20 września wykonany w 59%, zaś roczny — w 29.6%. W porównaniu z poprzednim okresem 5-cio dniowym Ukraina dostarczyła o 16% mniej zboża, Kaukaz północny o 28%, Krym o 42% i okręg Iwanowski (Rosja centralna) o 22%. Domeny państwowe („sowhozy“) Ukrainy wykonały miesięczny plan dostaw zaledwie o 17%.

O jakości żniw świadczy doniesienie agencji „Rosta“ z Chabarowska, że w kolektywie „Komintern“ kontrolująca brygada robotnicza z kłosów pozostawionych na polu wymłóciła po 2 pudy zboża z hektara.

Plan jesiennego siewu okręg Dniepropietrowski wykonał w 3.6%, okręg Odeski w 1%. Orkę jesienną cała Ukraina wykonała w 2.7% (230 tys. ha wobec 780 ha o tej samej porze r. ub.).

Rozwój prasy polskiej w Brazylii.

Ukazał się tu pierwszy numer „Handlowca Polskiego“, jako stałego dodatku do organu Związku Zrzeszeń Polskich „Polonia“. Numer ten omawia sprawę wymiany handlu Brazylii z Polską i nawołuje tutejsze wychodźstwo do organizowania handlu polskiego i kształcenia dzieci w tym kierunku.

Tutejszy tygodnik „Od-odzenie“ został rozszerzony przez wprowadzenie 4 kolumnowego dodatku, poświęconego sprawom kolonii polskiej w Stanie Santa Katarina. Pierwszy numer dodatku zawiera cenny materiał z życia tamtejszej kolonii.

Nowa linja morska Gdynia-Australia.

Znany armator norweski Wilhelm Wilhelmson w Oslo postanowił przy pomocy swej linii okrętowej „The Norwegian Africa i Australia Line“ uruchomić regularną komunikację pomiędzy Gdynią a portami australijskimi. Pierwszy statek na nowej linii odpłynie z Gdyni 28 października — motorowiec „Temeraire“, a 29 listopada motorowiec „Tryton“.

Paryż wrócił do formy.

Nigdy Paryż nie wyglądał tak smutno i samotnie, jak w minionym upalnym lecie, jakkolwiek powszechnie przypuszczano, że szalejący kryzys zatrzyma Paryżan w mieście. Stało się przeciwnie. Małe miejscowości nadmorskie były przepelnione, średnie i całkiem skromne pensjonaty wysprzedane. Także w kasynach wielkiego świata panował ruch niemały, a obroty przy zielonych stolikach dochodziły do poważnych sum. Oczywiście minęły czasy milionowych banków z r. 1926, ale ludzie tracili mimoto dość dużo. Mówią, że znany grecki syndykat bakkaratowy stracił sześć milionów. Sam Paryż pozostawiono cudzoziemcom, którzy zjawili się w tym roku w mniejszej liczbie, niż zazwyczaj. Wszystkie teatry były pozamykane, a wielkie kinoteatry zniżyły ceny biletów. Jedyną sensacją sezonu było kilka zbrodniczych afer. Nagle i to dość wcześnie, Paryż znalazł się znowu w Paryżu. Tylko w Biarritz, a to ze względu na pobyt księcia Walji, którego oglądać, należy do dobrego tonu, trwa jeszcze sezon. Zresztą wszystko zeszło się znowu w Paryżu.

Już puszczono w ruch pierwsze premjery. Inna rzecz, że teatr francuski stracił swe pierwotne znaczenie. Żadna komedia nie jest już zdarzeniem dnia, ulubienią sceny nie są więcej ośrodkiem zainteresowania. — Charakterystycznym jest, że Sacha Guitry, jeden z najplodniejszych komedjopisarzy, nie zapowiada żadnej nowej sztuki. Zdaje sobie widocznie sprawę z tego, że jego świat powoli zanika. Zato Sacha Guitry stara się wszelkimi sposobami o przyjęcie do Akademji. Nie ma się co temu wszystkiemu dziwić. Teatr francuski pozwała życiu płynąć obok siebie, nie podąża za nim. Francja widzi, jak **padają rentjerzy**, jej najsilniejsza warstwa społeczna, widzi po raz pierwszy armję bezrobotnych, widzi wypędzanych z kraju cudzoziemców, szalone **postępy samobójstwa**, przewrót w ludzkich uczuciach i ludzkim rozumowaniu, ale tego wszystkiego nie widzi francuski teatr, ani francuski film. Teatr i film, w większym jeszcze stopniu, aniżeli literatura, straciły **kontakt z żywą współczesnością**.

Rzecz naturalna, że i nakładcy skarżą się na małe obroty i szupłej-

sze nakłady. Natomiast wzmaga się z każdym dniem pracowitość literatów. Bywa wielu z nich, którzy dzień w dzień piszą po dwa artykuły, pracują pozatem nad powieściami, rewjami, scenariuszami filmowymi i tłumaczeniami. Ponadto muszą oni ukazywać się stale i wytrwale w towarzystwie, co im zabija czas i pieniądze. — Ale to jest warunek ich istnienia. Kto chce być znanym, musi być widzianym, znać wszystkich, zdobywać sobie stosunki i utrzymywać je. Tylko najbardziej znani literaci i ci, którzy rozporządzają odziedziczonym majątkiem, mogą sobie pozwolić na pobyt na wsi i utrzymywanie stosunków z Paryżem, tylko za pośrednictwem swych nakładców. Inni muszą kupować sobie popularność za wszelką cenę. Pędzą przeto z redakcji na próbę generalną, z wyścigów na przyjęcie; muszą setki razy dziennie biec na każde zawołanie do telefonu, wiesznie uśmiechać się i — broń Boże — nie nosić na sobie najmniejszych śladów zmęczenia. W przeciwnym razie uchodzą za „skończonych“, a tuzin kandydatów spieszy zająć ich miejsca. W takich warunkach brak im na prawdę czasu na życie prywatne, miłość i namiętności.

Pozatem jednak dzieje się w Paryżu dość takich rzeczy, o których

można mówić i pisać. Polaire, stara diwa kabaretowa, zapowiada ogłoszenie swych pamiętników, pełnych najśmielszych wynurzeń i rewelacji. — Guitry rozwodzi się z Yvonną Prin-temps. Porzuca swą małżonkę Chevalier. Jakiś stary aktor wstąpił do klasztoru. Na grobie Octava Mirbeau urządzono wspaniałą uroczystość. — Wkrótce będzie się święcić trzdziestą rocznicę śmierci Zoli. Pozatem bawił w Paryżu młody cesarz Annamu, który wychowywał się w Paryżu, a teraz wrócił do ojczyzny, by uszczęśliwić swój naród. Jako jego surogat przybył natomiast niedawno równie młody sułtan Marokka. Chińscy studenci urządzili demonstrację przed poselstwem japońskim. Paryżanie oficjalnie tego nie aprobują, ale pozatem są z tego zupełnie zadowoleni, gdyż to potwierdza im fakt, że ich miasto pozostało centrum świata.

Zaś oprócz tego zdarza się jeszcze tysiące innych rzeczy, które przynosi i porywa ze sobą każdy dzień, wszystkie one dają Paryżanom pewność, że mimo kryzysu Paryż dalej jest miejscem pełnym wydarzeń, ruchu i zmiany. Z tego nie mogą zrezygnować. — Paryż musi wечно żyć i żywym pozostać nawet wtedy, gdy pozornie wygląda nieco zużyty i zmęczony.

Bnl.

Reforma administracji państwowej w Prusach.

Dotychczas Najwyższy Trybunał w Lipsku nie wydał orzeczenia, co do znanego zesadzenia rządu pruskiego Brauna i Severinga i nasadzenia komisji administracyjnej w Prusach, ale rząd komisarski przygotowuje się do przeprowadzenia daleko idącej reformy administracji państwowej, nie czekając na rozstrzygnięcie trybunału. Zdaje się, że ani kanclerz Rzeszy, ani jego współpracownicy w Prusach nie wątpią o tem, że utrzymają swe rządy na dłuższy czas.

Pruska reforma administracyjna ma pójść dosyć daleko. Ma być m. i. uregulowany stosunek Prus do Rzeszy, co pociągnie za sobą również reformę konstytucji Rzeszy. W gruncie rzeczy chodzi rządowi o to, aby utrwalony został centralizm, bowiem przez wzmocnienie Prus, osłabiona zostanie pozycja innych państw niemieckich.

Swoje plany rząd von Papena zamierza zrealizować już w najbliższym czasie. Na mocy rozporządzenia pruskiego komisarza, w tych dniach wypowiedziano posady wszystkim pracownikom ministerstwa handlu, ministerstwa rolnictwa i ministerstwa opieki społecznej. Oficjalnie krok ten objaśnia się tem, że rządowi chodzi tylko o obniżkę płac i w najgorszym wypadku urzędnicy przejdą do innych urzędów. Opinia publiczna jednak jest zdania, że zamierzenia rządu sięgają jeszcze dalej. Rzeczywiście też mówi się o możliwości zniesienia tych trzech resortów.

Ostateczne rozstrzygnięcie w tej kwestji zapadnie może w ciągu miesiąca. Planów reformy administracji państwowej jest kilka. Niektóre czynniki proponują, aby kompetencje pruskiego ministerstwa handlu, rolnictwa i opieki społecznej przeniesione zostały na takie same resorty Rzeszy. Inni proponują, aby do czterech pozostałych ministerstw dołączyć nowe ministerstwo, któreby łączyło zlikwidowane trzy resorty. Ten ostatni projekt byłby łatwiejszy do skutecznienia, gdyż przeciwko przyłączeniu tych resortów krajowych do resortów Rzeszy przemawiają różne momenty prawne. Pruskie ministerstwo szkolnictwa dowodzi, że szkoły, które dotychczas podlegają ministerstwu handlu, rolnictwa i ministerstwu opieki społecznej (a szkół takich jest w Prusach bardzo dużo) nie mogą zostać podporządkowane ministerstwu Rzeszy. Przy tradycyjnych przeciwnościach w sprawach kulturalno oświatowych, ia-

„Z Teatru“ czyli djabliki drukarskie.

We wczorajszym feljetonie teatralnym pt. „Salve!“ o sztuce Słonimskiego „Lekarz Bezdomny“ dwa djabliki tj. djablik drukarski i djablik korektorski podały sobie haczykowate pazury, aby poczynić cały szereg, bardzo nieprzywoitych figlików. W szpalcie 3-ciej zamiast wyrażenia „moralitet“, wyskoczył dwukrotnie jakiś „monolitet“, jakby wyczarowany z starego podręcznika mineralogji. W tej samej szpalcie ma być „wytwarzają ten typ umysły abstrakcyjne“, a nie „wystawiają“. W szpalcie 5-tej u dołu jest mowa „o świetnej, do najmniejszego rysu (a nie „typu“) wykończonoj grze aktorów“. Szpalta 6-ta przyniosła zniekształcone nazwisko śp. Gostyńskiej, niezapomnianej artystki dawnej sceny lwowskiej, a na samym końcu djablik machnął ogonem i baje coś o „pouczeniu“ bubka-faszysty przez kochankę, gdy tymczasem chodziło o „porzucenie“. Nawet autorkę recenzji podpisano fałszywym imieniem „S“ zamiast „J“.

A wniosek: Jak to jest źle, gdy człowiek jest chory i nie może sam zrobić korekty z własnym, niebardzo czytelnym rękopisem w ręku...

J.

kie stale uwydatniały się pomiędzy państwami niemieckimi a Prusami, zazdrośnie strzegącemi swego pierwszeństwa kulturalnego i postępu, sprawa nie tak łatwo da się załatwić i należy wątpić, czy plan uda się zrealizować. Jest to jednak ostatni bastjon, z którego zwolennicy utrzymania do-

tychczasowego stanu rzeczy bronią się przed centralizmem niemieckim. Choć rząd Papena ustąpiłby na tem polu, to jednak przypuszczać należy, że dążyć będzie do realizacji ogólnego planu, gdyż wie on dobrze, że kto jest panem Prus, ten jest panem całych Niemiec.

Wieniec aeroklubu niemieckiego na grobie ś. p. Żwirki i Wigury.

Przybyły do Warszawy delegat Aeroklubu niemieckiego kpt. Zygfryd Reinhard złożył na grobie tragicznie zmarłych bohaterskich lotników polskich wieniec imieniem Aeroklubu niemieckiego.

Straszny bilans trzęsienia ziemi w Grecji.

Ateny. (PAT). Według ostatnich oficjalnych obliczeń, straty materialne i w ludziach podczas ostatniego trzęsienia ziemi na półwyspie Chalcydyjskim wyrażają się w cyfrach 149 zabitych, 403 rannych, 3,400 domów doszczętnie zniszczonych, około 20 tysięcy mieszkańców pozbawionych dachu nad głową.

Dzienniki ateńskie przytaczają, że obecne trzęsienie ziemi na półwyspie Chalcydyjskim z punktu widzenia ilości ofiar ludzkich przewyższa wszystkie inne, które dotychczas przeżyła Grecja w ciągu stulecia swej niepodległości.

Cała prasa grecka przepelniona jest szczegółami straszliwej katastrofy. Sprawy polityczne zbladły wobec grozy położenia ludności nawiedzonej trzęsieniem obszarów. Tragiczna sytuacja zwiększa się wobec okoliczności, że trwające nadal lżejsze wstrząsy podziemne trzymają wystraszoną ludność w ciągłej obawie przed widmem nowej katastrofy. Nikt nie wraca do porzuconych domostw, wszyscy nocują pod gołym niebem, a rząd i społeczeństwo nie są w stanie w tak krótkim czasie dostarczyć wszystkim chociaż prowizorycznego schronienia.

Jak przyjmujemy Walasiewiczównę?

W dniu 13 lub 14 bm. przybędzie do Gdyni na statku polskim „Pułaski“ — Stanisława Walasiewiczówna, najwybitniejsza lekkoatletka świata. Wala-siewiczówna przybywa do kraju na stałe. Na razie kształcić się będzie w Centralnym Instytucie Wych. Fiz., do którego już została przyjęta.

Walasiewiczówna, od dzieciństwa przebywająca w Ameryce, wielokrotnie oddała cenne usługi sportowym barwom Polski i sprawie propagandy Polski sportowej przysłużyła się w stopniu, którego nikt dotąd spośród naszych zawodników nie osiągnął. Przed dwoma laty na kobiecych igrzyskach olimpijskich w Pradze Walasiewiczówna wygrała aż trzy konkurencje w biegach (60, 100 i 200 mtr.), zdobywając oficjalny tytuł najwybitniejszej lekkoatletki świata. Zwycięstwami temi wypracowała Walasiewiczówna cenny 15 punktów i walnie przyczyniła się do zajęcia przez Polskę drugiego miejsca w klasyfikacji państw zaraz za Niemcami, a przed Angielkami, Francuzkami, Austriaczkami itd.

Dalsze zwycięstwa zdobywała dla nas Walasiewiczówna w roku 1930 w meczach Polska-Austrja i Polska-Japo-

nia. W tym roku, na igrzyskach olimpijskich w Los Angeles, Walasiewiczówna zdobyła największą liczbę punktów z pośród naszych zawodników, a mianowicie — 6 pkt. (pierwsze miejsce w biegu na 100 mtr. i szóste w dysku). Na międzynarodowych olimpijskich zawodach w Chicago — znakomita lekkoatletka zdobyła dla naszej barwy trzy pierwsze miejsca (biegi na 100 i 200 mtr. oraz w skoku wdal), ustanawiając dwa nowe rekordy światowe i w olbrzymim stopniu przyczyniając się do zdobycia przez nas drugiego miejsca w klasyfikacji państw, tuż za Stanami Zjednoczonymi. Entuzjazm, jakim otaczała Walasiewiczównę Polonja amerykańska, był i jest nieporównany.

Przybycie zasłużonej sportsmenki do kraju będzie niewątpliwie przedmiotem zasłużonej owacji. Do Gdyni, na powitanie Walasiewiczówny, wyjadą przedstawiciele Pol. Kom. Olimp. Zw. Lekkoatletycznego oraz innych władz i organizacji sportowych.

W Warszawie — Polski Komitet Olimpijski zamierza wystąpić z bankietem na jej cześć.

Rolnicy sprzedają masowo zastawione zboże.

Przed kilku laty stworzono dla rolników rejestrowy zastaw rolniczy mający na celu dostarczenie krótkoterminowego kredytu obrotowego dla gospodarki rolniczej i dopływu produktów rolnych na rynki zbytu. Rząd

przeznaczył na ten cel bardzo znaczne kredyty. Zwłaszcza w okresie jesiennym kredyt rejestrowy pod zastaw zboża doprowadza do gospodarstwa rolnego znaczną ilość gotowizny — t. j. w czasie, kiedy przypadają du-

że płatności podatkowe i inne zobowiązania płatne w rolnictwie po zbiorach.

Kredytów rejestrowych rolnicy używali dla uniknięcia likwidowania zastawów zaraz po zbiorach, gdy podaje jest najwyższa, a ceny najniższe.

Agencja WSCHÓD dowiaduje się ze strony miarodajnej, że dotychczasowe doświadczenia czynników rządowych i banków państwowych wydały bardzo niepomyślne wyniki. Zarówno wypłacalność jak i sumiennosc w przechowywaniu przedmiotu zastawu tj. produktów rolniczych nie stoją na odpowiednim poziomie, a sytuacja pod tym względem nietylko się nie poprawia z biegiem lat, ale pogarsza się systematycznie. Stwierdzono, że rolnicy dopuszczają się często usuwania przedmiotu zastawu, a dość powiedzieć, że na 152 lustracje dokonane przez Bank Rolny — w 123 wypadkach stwierdzono rzecz niezwykłą, iż zastawione zboże zostało przez pożyczkobiorców sprzedane.

Według ostatnich zestawień w maju br. stan zadłużenia rolnictwa w Banku Rolnym z tytułu kredytu rejestrowego pod zastaw wynosił 7 i pół milj. zł., a ponadto w dochodzeniu sądowym znajdują się należności z lat ubiegłych w wysokości około 3 i pół milj. zł. — razem około 11 milj. zł. Niema w Polsce innego typu kredytu, którego spłacalność stałaby na tak niskim poziomie.

Agencja WSCHÓD dowiaduje się w dalszym ciągu, że wobec tego stanu rzeczy, szereg banków prywatnych zrezygnował ostatnio z pośrednictwa w rozprowadzaniu powyższych kredytów. Dzieje się to głównie z tego powodu, że rolnicy zastawione zboże sprzedają, pomimo najrozmaitszych obostrzeń ze strony Państwa i banków.

Jak się dowiadujemy, organizacje rolnicze mają wystosować specjalny apel do rolników, by zaprzestali tej niesłychanej praktyki, a sprawa jest tembardziej aktualna, gdyż właśnie rozpoczęło się rozdawnictwo nowych kredytów rejestrowych.

Nowi ludzie w rządzie szwedzkim.

W skład nowego socjal-demokratycznego gabinetu szwedzkiego wchodzi siedmiu dawnych ministrów, oraz pięciu dziennikarzy. Premier Szwecji Per Albin Hansson, leader partji socjalistycznej, cieszący się w ojczyźnie szeroką popularnością, rozpoczął swą karierę życiową jako chłopiec na posyłki w małym sklepiku w okolicach Malmö. Następnie zasłynął jako znakomity publicysta, a przed kilkunastoma laty pełnił przez pewien czas funkcje ministra obrony narodowej.

Obecny minister spraw zagranicznych, Rockard Sandler, dyrektor naczelny szwedzkiego centralnego biura statystycznego, również pełnił uprzednio funkcje ministra skarbu, oraz ministra handlu i przemysłu. Minister spraw społecznych, Gustaw Möller, był bezpośrednio przed objęciem teki sekretarzem partji socjalistycznej, której jednym z czołowych liderów jest również obecny minister skarbu, Ernst Wigforss, z zawodu nauczyciel gimnazjalny.

Ministrem pracy i wychowania w nowym rządzie jest Artur Engberg, naczelny redaktor „Socialdemokraty“, organu partji socjalistycznej. Dziennikarzem jest również minister obrony narodowej, Ivar Vennerström, który pozatem w ciągu 25 lat pełnił funkcje posła w Riksdagu szwedzkim.

Do nowych ludzi w rządzie zaliczają się: Per Edwin Sköld, minister rolnictwa, z zawodu ziemianin, Henning Leo, minister komunikacji, ongiś maszynista kolejowy, oraz Fritjof Ekman, minister handlu, z zawodu robotnik, a ostatnio prezes związku metalowców.

Konfitury i sałaty octowe z zielonych pomidorów.

Zielone pomidory, pozostałe na krzakach po nastąpieniu chłódów jesiennych (nie mrozów), stanowią wyborny materiał na ładne konfitury, niezastąpione przy dekoracji ciast i legumin i na wykwinną w smaku słodką sałatę octową.

Na konfitury bierze się owoce jak najdrobniejsze i zupełnie twarde. Każde pomidorek przekrawa się na płask dla usunięcia ziarnek, poczem w koszyczku drucianym zanurza na chwilę w gotującej wodzie, osącza natychmiast z tej wody, przelewa bardzo zimną (najlepiej z lodem) i w salaterce zalewa lekkim syropem, zrobionym z 2 szklanek cukru i pół szklanki wody na kilo owoca. Syrop ten powinien być zupełnie ostudzony. Nazajutrz syrop się zlewa z owoców, dodaje szklankę cukru, przesmaża i zaledwie letnim zalewa pomidory. Zabieg ten powtarza się jeszcze trzy razy, za każdym razem dodając szklankę cukru. (Pięć szklanek cukru odpowiada mniej więcej ilości jednego kilograma). Ostatnim razem do wrzącego syropu wrzuca się pomidory i gotuje bardzo wolno, co dziesięć minut odstawiając na pięć minut konfitury od ognia, aby owoce dobrze się przesycały syropem. Aby pomidory zachowały ładny, zielony kolor, należy je smażyć w mo sieżnym rondlu.

Gdy owoce się staną przezroczyście, a syrop zgęstnieje, należy dodać na każde kilo konserwy pół pastylki benzoesu, rozpuszczonej w łyżce gotowanej wody. Nazajutrz dopiero, po zupełnym wystygnięciu, składać trzeba do słoików. Do ubierania tortów należy osączyć dobrze owoce na sicie lub cukierniczej siatce drucianej. Pomidory zielone mają właściwy sobie zapach, ktoby jednak wolał aromat

wanilii lub skórki cytrynowej, może jednego lub drugiego zapachu dodać przy smażeniu.

Specjalnie wykwinną w smaku i oryginalną w wyglądzie sałatę octową można zrobić z nieco większych lecz jeszcze zupełnie zielonych i twar

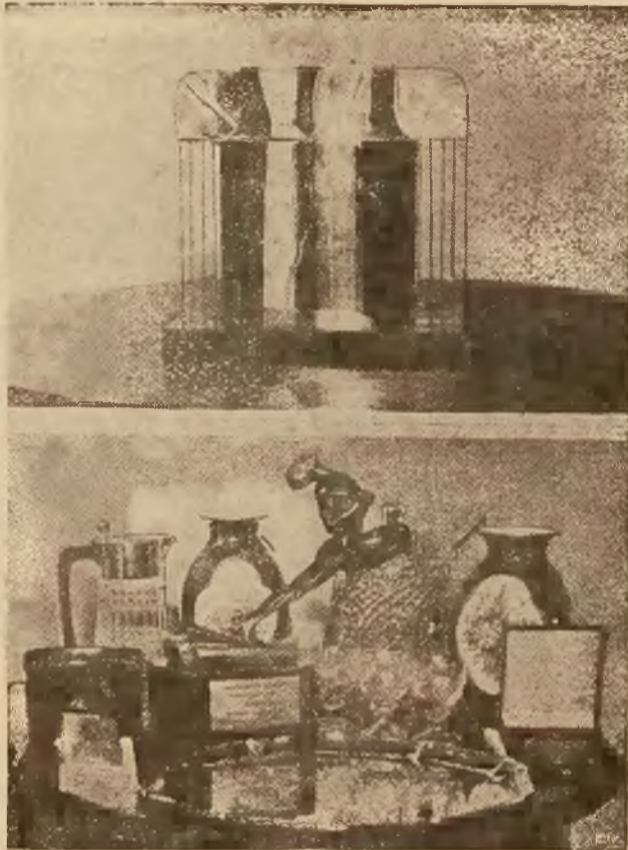
dych pomidorów. Z cytryny ściągnąć żółtą skórkę i pokrajać w cieniučne paski. Każdy pomidor naszpikować paru takimi paskami i jednym gwoździem lub kawałkiem cynamonu. Pomidory złożyć do wazy lub słoja, na dno naczynia wrzucić kawałek imbiru i kilka ziaren pieprzu angielskiego (ziela). Na dwa kila pomidorów zagotować pół litra niezbyt mocnego octu z dwudziestoma pięcioma dekami cukru. Zupełnie ostudzonym zalać pomidory. Po dwudziestu czterech go

dzinach ocet zlać, dodać parę łyżek cukru, ocet powtórnie zagotować, ostudzić, znów zalać pomidory. To zagotowywanie i zalewanie powtarza się kilka razy, zależnie od rozmiarów pomidorów, gdyż należy uważać, aby owoce doskonale się przesycały octem.

Dopiero, gdy widzimy, że są doskonale napojone, zagotowujemy jeszcze raz ocet, dodajemy tyle mocniejszego octu, aby owoce były pokryte i tyle cukru, aby syrop był dobrze słodki (około pół kila cukru na litr octu). Do gotującego się syropu wkładamy pomidory, smażyć bardzo wolno kwadrans najmniej. Pomidory wyjmujemy po ostudzeniu i wkładamy do słoja, syrop jeszcze wysmażamy i ostudzonym zalewamy pomidory. Ta wyborna sałata specjalnie się nadaje do sztufady i wszelkiej zwierzyny.

Pani Elżbieta.

Nagrody zdobyte przez ś. p. por. Żwirkę.

Fotografja nasza przedstawia zdobyte przez ś. p. por. Żwirkę puchar przechodni dla zwycięzcy Challenge'u. Puchar ten ofiarowany przez Aeroklub francuski, zdobyty był poprzednio dwukrotnie przez lotników niemieckich i znajdował się w rękach Aeroklubu niemieckiego. Inne nagrody ufundowali m. in. polski minister Komunikacji, austriacki minister Komunikacji oraz szereg instytucji niemieckich.

Kto chce, niech wierzy...

Amerykańskie wydanie sceptycyzmu.

Amerykanie zasadniczo niczemu się nie dziwią. Obojętnego Amerykanina wprawić może w zdumienie tylko jedna — jedyna — rzecz: krótkie artykułiki Roberta Ripleya, ukazujące się pod stałą rubryką — „Believe It or Not“ (kto chce, niech wierzy).

Ripley jest nie tylko milionerem, ale bohaterem narodowym. Stworzył on nowy i jedyny w swym rodzaju typ dziennikarza, który walczy z u tartami przesadami, obala najpewniejsze prawdy, podaje fakty napozór kłamliwe i nieprawdopodobne, a jednak prawdziwe.

Ripley nie chce być gołosłowny. Sam nie udawadnia swych twierdzeń, domaga się jednak od czytelników, aby nie wierzyli mu na słowo. Gdy ktoś zwraca się doń z żądaniem wylegitimowania wydrukowanego „faktu“, zarzucając mu kłamstwo, Ripley nie puszcza tego oskarżenia płazem i jak dotąd zawsze wychodził zwycięsko z tej walki.

Niedawno Ripley podał w swej rubryce, że znakomity pisarz francuski Aleksander Dumas napisał 1.200 tomów, przyczem na godzinę wypisywał tyle a tyle stron.

Czytelnicy kiwają powątpiewająco głowami, jednakże mister Ripley posiada sekretarza, władającego 13 językami, który rzecz tę zbadal gruntownie i w każdej chwili potrafi udowodnić, że jest właśnie tak, a nie inaczej.

Ripley jest nie tylko dziennikarzem, lecz również rysownikiem. Wszystkie jego „sensacje“ są urozmaicone rysunkami.

Jak rozpoczęła się jego karjera?...

Robert Ripley pochodzi z Kalifornii. Pewnego razu zamieścił on w piśmie karykatury sportowe: — pewnego Australijczyka, który w ciągu czte-

rech godzin 11.810 razy przeskoczył przez sznur, Anglika, który w ciągu 11 sekund wykonał skoki na ogólną wysokość 100 jardów, Kanadyjczyka, który skacząc w tył, osiągnął 100 jardów w ciągu 14 sek. młodego Amerykanina, który z lusterkiem w ręku krocząc tyłem pieszko przechodzi przez całą Amerykę, wreszcie jakiegoś Francuza, który może wytrzymać pod wodą 6 minut 29 i cztery piąte sek.

Nad temi rysunkami Ripley dał jakiś nicnieznaczający tytuł, potem przekreślił go i napisał:

— Kto chce, niech wierzy...

Następnego dnia był już znany na całym świecie...

Naprawdę słynnym uczynił go jednak Lindbergh. Ripley narysował wówczas samolot nad oceanem i pod rysunkiem zamieścił następującą uwagę:

— Lindbergh był 67-ym człowiekiem, który dokonał przelotu nad Atlantykiem.

Posypał się nań istny grad depezy: „Musisz tego dowieść, kłamco!“...

I Ripley dowiódł, że ma rację. W swem wyjaśnieniu podał, że Brown i Alcock już w 1919 roku przelecieli ponad Atlantykiem. Zapomniano również o napowietrznym statku angielskim „R. 34“, który w 1919 roku wraz z trzydziestu i jednym pasażerem przedostał się do Ameryki i o niemieckim statku „Z. R. 3“, który w 1924 roku odbył drogę z Friedrichshafen do Lakehurst w stanie New Jersey, wioząc 33 pasażerów. W ten sposób Lindbergh był rzeczywiście 67 osobą, która przelatywała nad Atlantykiem.

Po tym sukcesie Ripley przewędrował ze swą rubryką do konsernu prasowego Hearsta.

Początkowo Ripley oświadczył, że każdemu czytelnikowi, który nie wierzy jego doniesieniom, gotów jest osobiście dowieść w liście, że się nie myli. Ze względów technicznych dotrzymanie tego przyrzeczenia było niemożliwością, gdyż Ripley musiałby zatrudnić ogromny sztab urzędników. Aby dotrzymać jednak słowa, wpadł on na pomysł utworzenia nowej rubryki p. t. „Jajko Kolumba“, w której dawał ryczałtowe wyjaśnienia swych twierdzeń, zamieszczonych w poprzednim numerze pisma. Mimo to otrzymywał on około 4.000 listów dziennie z różnemi zapytaniami i wiadomościami do sprawdzenia. W ten sposób Ripley otrzymywał materiał od swych czytelników.

Dla Ripleya nie ma żadnych świętości. Wszystko musi być jeszcze raz gruntownie zbadane. Dzień 17 marca był dotychczas świętem irlandzkim, jako dzień urodzin św. Patrycjusza. Ripley wprowadza w zdumienie cały świat, oświadczając, że przedewszystkiem św. Patrycjusz nie był wcale irlandczykiem, a po drugie 17 marca nie jest dniem jego urodzin. Tym, którzy zwątpili w jego oświadczenie, dowiódł, że św. Patrycjusz był Francuzem i że biografowie jego nie mogli stwierdzić, czy urodził się on 8 czy też 9 marca, wobec czego dodali te dwie daty i dla kompromisu ustalili datę 17 marca jako dzień jego urodzin. Ameryka pęka ze śmiechu i ze zdumienia kiwa głową.

Kto zabił Goljata?... Skoro pytanie takie zadał Ripley, można być pewnym, że nie Dawid. Ripley rzeczywiście wynalazł pewien ustęp w Biblii, gdzie mowa jest o tem, że Goljat padł z ręki innego olbrzyma Elhanansa.

Czy Wilhelm Tell mógł przestrzelić jabłko, leżące na głowie swego synka?... Ripley dowodzi, że w kantonie Uri jabłka wogóle nie rosną.

Dnia 12 listopada 1904 roku właściciel hotelu w Michigan, niejaki Her-

bert Hughes zarznął kilkanaście kurt, odcinając im główki nożem i przeznaczył je na obiad dla swych gości. Nagle drgnął: — czarna kura spacerowała po kuchni bez głowy... Hughes odżywił ją sztucznie przy pomocy strzykawki i kura pozbawiona głowy żyła jeszcze 18 dni ku ogólnemu zdziwieniu wszystkich mieszkańców w stanie Michigan.

Takie same historie opowiada Ripley z Kalifornii, Illinois i Wyoming. We wsi Cervera de Buitrago pod Madrytem wszyscy mieszkańcy posiadają u rąk i nóg conajmniej po sześć palców... W pewnym mieście w stanie New Jersey wznosi się trzypiętrowy dom, zbudowany przez 63-letniego ślepeca...

Z rubryki Ripleya Ameryka dowiaduje się również o sensacjach europejskich. Pewien pisarz francuski zapisał 400 arkuszy kancelaryjnego papieru samymi znakami pisarskimi. Uczynił to z tego względu, że wydawca zarzucił mu brak przecinków w jego rękopisie. Jako karę przesał mu oddzielnie wszystkie znaki pisarskie z prośbą o odpowiednie rozmieszczenie. Osiemnaście dni bez przerwy trwała ta robota...

Inny Francuz, poeta Angelus Breteuill przez dwa lata bez przerwy pisał list miłosny do pewnej artystki. W liście tym słowo „Je t'aime“ powtarzało się 1.000.001 razy.

Dr. Adolf Leinwand z Wiednia opowiada 960 dowcipów w ciągu 3 godzin 40 minut.

Dr. Lichtinger z Wiednia uśmiechał się bez przerwy przez 30 dni.

Norweg Ernst Mensen, przebiegając dziennie 200 kilometrów, w ciągu dwóch tygodni przebywa drogą z Paryża do Moskwy. No i tak dalej...

To jest Ripley. To jest Ameryka. W ten sposób Ripley zarabia miliony dolarów w Ameryce. Kto chce, niech wierzy...

